

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	7Cdo/247/2021
Identifikačné číslo spisu:	1117224505
Dátum vydania rozhodnutia:	27.10.2021
Meno a priezvisko:	JUDr. Ivan Rumana
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2021:1117224505.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v spore žalobcov: 1.) Mgr. Ing. S. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. 3, Q., 2.) D. I., nar. XX.XX.XXXX, bytom Q. 3, Q. zast. JUDr. Emíliou Korčekovou, advokátkou so sídlom Malacká 2/B, Pezinok, proti žalovanej: Slovenská republika, v mene ktorej koná Ministerstvo vnútra Slovenskej republiky, so sídlom Pribinova 2, Bratislava, o náhradu nemajetkovej ujmy, vedenom na Okresnom súde Bratislava I pod sp. zn. 18C/59/2017, o dovolaní žalobkyne v 2.) rade proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26. februára 2021, č.k. 3Co/10/2021-108, takto

rozhodol:

Uznesenie Krajského súdu v Bratislave zo dňa 26. februára 2021, č.k. 3Co/10/2021-108 z r u š u j e v o výroku o odmietnutí odvolania žalobkyne 2) a vo výroku o trovách konania a v e c m u v r a c i a n a ďalšie konanie.

Odôvodnenie

1. Napadnutým uznesením Krajský súd v Bratislave (ďalej len „odvolací súd“) na odvolanie žalobcov 1) a 2) rozsudok súdu prvej inštancie vydaný pre zmeškanie žalobcov (§ 278 CSP) zrušil v napadnutom výroku, ktorým zamietol žalobu žalobcu v 1.) rade a v súvisiacom výroku o náhrade trov konania a vec vrátil na ďalšie konanie a nové rozhodnutie s tým, že iba u žalobcu 1) neboli splnené podmienky pre rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie. Zároveň odmietol odvolanie žalobkyne v 2.) rade. Súčasne žalovanej nepriznal proti žalobkyni v 2.) rade nárok na náhradu trov odvolacieho konania.

2. Odvolací súd z obsahu súdneho spisu zistil, že súd prvej inštancie nariadil na prejednanie veci pojednávanie na termín 10. marca 2020, o 10.00 hod., na ktorý okrem žalovanej predvolal žalobcov 1) a 2), ktorí predvolanie prevzali, každý dňa 17. decembra 2019. Súčasťou predvolania na súdne pojednávanie bolo i poučenie, že ak sa na pojednávanie vo veci nedostavia a svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami neospravedlnia, na návrh druhej strany rozhodne súd o žalobe rozsudkom pre zmeškanie. Žalobca v 1.) rade doručil súdu prvej inštancie dňa 08. marca 2020 e-mailové podanie, v ktorom ospravedlnil svoju neúčast' na nariadenom súdnom pojednávaní a žiadal o jeho odročenie. Žalobca v 1.) rade požiadal konajúci súd o zaslanie elektronického vyrozumienia o tom ako posúdil jeho žiadosť. Žalobkyňa v 2.) rade (manželka) ospravedlnenie neúčasti zo súdneho pojednávania, ani žiadosť

o jeho odročenie, súdu prvej inštancie nedoručila.

3. Vo vzťahu k žalobkyni v 2.) rade sa odvolací súd nestotožnil s jej argumentáciou o nesplnení podmienok pre vydanie rozsudku pre zmeškanie podľa § 278 CSP, keďže žalobkyňa v 2.) rade sa preukázateľne nedostavila na súdne pojednávanie dňa 10. marca 2020, hoci naň bola riadne a včas predvolaná a poučená o následku nedostavenia sa, vrátane možnosti rozhodnutia rozsudkom pre zmeškanie, pričom splnomocnená zástupkyňa žalovanej na predmetnom pojednávaní navrhla i v jej prípade rozhodnúť rozsudkom pre zmeškanie. Žalobkyňa v 2.) rade neospravedlnila svoju neprítomnosť na súdnom pojednávaní, keďže podanie so žiadosťou o jeho odročenie, doručil konajúcemu súdu len žalobca v 1.) rade, a preto nedôvodne namietala zanedbanie povinnosti konajúceho súdu v zmysle § 183 ods. 4 CSP. S poukazom na vyššie uvedené dospel odvolací súd k záveru, že žalobkyňa v 2.) rade nepreukázala, že vo vzťahu k nej neboli splnené zákonné podmienky pre vydanie rozsudku pre zmeškanie podľa § 278 CSP, čo malo za následok, že napadnutý rozsudok vo vzťahu k nej treba v zmysle § 356, písm. b) CSP považovať za rozsudok, proti ktorému odvolanie nie je prípustné.

4. Proti uvedenému uzneseniu odvolacieho súdu podala žalobkyňa v 2.) rade (ďalej aj „dovolateľka“) dovolanie, ktorého prípustnosť odvodzovala z § 420 písm. f) zák. č. 160/2015 Z.z. Civilného sporového poriadku (ďalej aj „CSP“).

5. Dovolateľka namietala, že súdy nižších inštancií konali v rozpore s princípom „FAIR TRIAL“ podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru a vec nesprávne právne posúdili.

6. Namietala, že súdy nižších inštancií jej odňali možnosť riadne konať o uplatnenom nároku na zaplatenie jej odškodnenia nemajetkovej ujmy 10.000,- eur, teda je tu daný dovolací dôvod podľa §§-u 420 písm. f) C.s.p., keďže v okolnostiach súdnej veci a vzhľadom na pandemickú situáciu COVID-19 vzťahujúcu sa vo svojich dôsledkoch na oboch žalobcov (manželov), krajský súd zobral do úvahy iba v prípade žalobcu 1) - manžela dovolateľky, ktorý formálne ospravedlnil iba svoju neúčast' na pojednávaní 10.03.2020, pričom súd neprihliadol na to, že tvorili nerozlučné procesné spoločenstvo.

7. Podľa názoru dovolateľky súd prvej inštancie zároveň pochybil, keď bezodkladne neupovedomil elektronicky aj dovolateľku o vyhovení žiadosti žalobcu v 1.) rade o ospravedlnenie neúčasti a o odročenie pojednávania. Bolo povinnosťou súdu prvej inštancie bezodkladne upovedomiť žalobcov ako aj žalovanú o odročení pojednávania, k čomu nedošlo, čo malo za následok nielen porušenie práva žalobcu v 1.) rade, ale aj porušenie práva žalobkyne v 2.) rade na spravodlivé súdne konanie majúce za následok odňatie práva žalobkyni v 2.) rade riadne konať pred súdom. Ak teda podľa názoru odvolacieho súdu bolo povinnosťou vyhovieť žiadosti žalobcu v 1.) rade o odročenie pojednávania a túto skutočnosť mu oznámiť, tak vzhľadom na inštitút nerozlučného spoločenstva žalobcov v 1.) a 2.) rade, t.j. manželov majúcich spoločný záujem na spravodlivom rozhodnutí o ich odškodnení každého po 10.000,- eur, bolo povinnosťou súdu prvej inštancie túto skutočnosť oznámiť aj žalobkyni v 2.) rade, a teda neboli splnené podmienky na vydanie kontumačného rozsudku voči žalobkyni v 2.) rade. Vzhľadom na pandemické opatrenia a núdzový stav v súvislosti s COVID-19 nebolo povinnosťou žalobkyne v 2.) rade ospravedlňovať jej neúčast' na pojednávaní dňa 10. marca 2020, keďže postačovalo, ak svoju neúčast' ospravedlnil žalobca v 1.) rade, ktorý zároveň požiadal o odročenie pojednávania.

8. Žalovaná vo vyjadrení k podanému dovolaniu uviedla, že má za to, že odvolací súd náležite zistil skutkový a právny stav a na základe zistených skutočností vo veci správne rozhodol, svoje rozhodnutie riadne odôvodnil. Dovolateľka poukázaním na nesúvisiace rozhodnutia vo svojom dovolaní nenaplnila literu prípustnosti dovolacieho dôvodu podľa § 421 ods. 1 písm. b) CSP. Podľa názoru žalovanej je podané dovolanie s poukazom na uvedené ako aj na jeho absurdný obsah zmätočné, nezmyselné, nejednoznačné, nedôvodné a neprípustné, na základe čoho žalovaná navrhla dovolanie ako nedôvodné zamietnuť.

9. Dovolateľka vo vyjadrení k vyjadreniu žalovanej žiadala na vyjadrenie žalovanej neprihliadať. Postupom súdov nižších inštancií došlo k neprípustnému zneužitiu práva, a to porušeniu čl. 2 ods. 2, čl.

5 veta prvá a čl. 17 CSP.

10. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací (§ 35 CSP), po zistení, že dovolanie podal včas účastník konania, v ktorého neprospech bolo rozhodnutie vydané (§ 424 CSP), zastúpený v súlade s § 429 ods. 1 CSP, bez nariadenia pojednávania (§ 443 CSP).

11. V danom prípade dovolateľka prípustnosť podaného dovolania vyvodzuje z § 420 písm. f) CSP.

12. Dovolaťka tvrdila, že k porušeniu jej práva na spravodlivý proces došlo tým, že odvolací súd kontumačný rozsudok súdu prvej inštancie zrušil iba v zamietajúcom výroku v časti žaloby je manžela žalobcu v 1.) rade bez ohľadu na to, že súd prvej inštancie nerozhodol samostatnými výrokmi o nárokoch žalobcov a nevysporiadal sa s ich procesným spoločenstvom. Odvolací súd mal za to, že v konaní bol dôvod na zrušenie kontumačného rozsudku iba v prospech žalobcu v 1.) rade, keďže súd prvej inštancie žalobcu v 1.) rade bezodkladne neupovedomil o vyhovení jeho žiadosti o ospravedlnenie neúčasti a o odročenie pojednávania. Dovolaťka mala za to, že súd prvej inštancie zároveň pochybil, keď vzhľadom na inštitút nerozlučného spoločenstva žalobcov bezodkladne neupovedomil elektronicky aj ju o vyhovení žiadosti žalobcu v 1.) rade o ospravedlnenie neúčasti a o odročenie pojednávania. Teda podľa názoru dovolateľky neboli splnené podmienky na vydanie kontumačného rozsudku. Vzhľadom na pandemické opatrenia a núdzový stav v súvislosti s COVID-19 nebolo jej povinnosťou ospravedlňovať jej neúčasť na pojednávaní, keďže postačovalo, ak svoju neúčasť ospravedlnil žalobca v 1.) rade, ktorý zároveň požiadal o odročenie pojednávania.

13. Podľa § 278 CSP na pojednávaní rozhodne súd o žalobe podľa § 137 písm. a) na návrh žalovaného rozsudkom pre zmeškanie, ktorým žalobu zamietne, ak a) sa žalobca nedostavil na pojednávanie vo veci, hoci bol naň riadne a včas predvolaný a v predvolaní na pojednávanie bol žalobca poučený o následku nedostavenia sa vrátane možnosti vydania rozsudku pre zmeškanie a b) žalobca neospravedlnil svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami.

14. Dovolací súd zistil, že súd prvej inštancie vytýčil termín pojednávania na deň 10. marca 2020, pričom v predvolaní na pojednávanie strany sporu poučil o tom, že ak sa na pojednávanie vo veci riadne a včas predvolaný nedostaví, svoju neprítomnosť včas a vážnymi okolnosťami neospravedlní, na návrh druhej strany rozhodne súd o žalobe rozsudkom pre zmeškanie (§ 274 a § 278 CSP) (č.l. 75). Dovolaťka sa na nariadený termín pojednávania nedostavila, doručenie mala riadne vykázané dňa 17. decembra 2019 (č.l. 74), neúčasť neospravedlnila. Z poučenia vydaného rozsudku pre zmeškanie vyplýva, že súd prvej inštancie v súlade s § 281 CSP poučil dovolateľku o možnosti podať návrh na zrušenie rozsudku pre zmeškanie v lehote 15 dní odkedy sa dozvedela o rozsudku pre zmeškanie, ak zmeškala pojednávanie z ospravedlniteľného dôvodu (č.l. 82). Odvolací súd zároveň odmietol odvolanie žalobkyne v 2.) rade ako procesne neprípustné, keď dospel k záveru, že na vydanie rozsudku pre zmeškanie boli splnené podmienky. Pre to, aby neboli splnené podmienky na vydanie rozhodnutia v zmysle § 278 CSP bolo potrebné, aby žalobkyňa v 2.) rade ospravedlnila svoju neprítomnosť na pojednávaní pred týmto pojednávaním.

15. Žalobca 1) neúčasť na pojednávaní ospravedlnil emailom doručeným na adresu „podatelnaOSBA1@justice.sk) dňa 08.03.2020 nasledovne : „z dôvodu uzatvorenia stredných škôl v BSK v príčinnej s koronavírusom a prijatými bezpečnostnými opatreniami Bratislavským samosprávnym krajom dnešného dňa od 09.03.2020 do 13.03.2020 a tým povinnosti starostlivosti o maloleté deti S. (C.-ka) a K. týmto ospravedlňujem moju neúčasť na pojednávaní dňa 10.03.2020 a žiadam o odročenie O (ne)vyhovení žiadosti žiadam upovedomiť na mail: a@b.c sk , a@b.c . Na tieto maily žiadam uvedomiť aj Krajským súdom v Bratislave o mieste a čase verejného vyhlásenia rozsudku“.

16. Najvyšší súd poukazuje na to, že zákon č. 62/2020 Z.z. z 25. marca 2020 o niektorých mimoriadnych opatreniach v súvislosti so šírením nebezpečnej nákazlivej ľudskej choroby COVID-19 a v justícii a ktorým sa menia a dopĺňajú niektoré zákony nadobudol účinnosť dňom vyhlásenia 27.03.2020. Napriek tomu, súdy s ohľadom na pandemickú situáciu, mal súd prvého stupňa cez ústavne

konformný výklad podľa čl. 152 ods. 4 Ústavy SR pandemickú situáciu ako dôvod pre odročenie pojednávania zohľadniť aj v relevantnom období pred účinnosťou zákona.

17. S ohľadom na skutočnosť, že išlo o žiadosť o odročenie pojednávania z dôvodu prijatých opatrení ochrany verejného zdravia, pojednávanie malo byť odročené a to, ako celok. Tento dôvod sa týkal oboch žalobcov 1/ a 2/, ktorí síce netvorili procesné nerozlučné spoločenstvo, ale iba rodinné spoločenstvo a samostatnú hygienickú bunku v čase koronakrízy COVID 19. Výkonanie pojednávania a rozhodnutie rozsudkom pre zmeškanie, keď súd prvého stupňa na pojednávaní dňa 10.03.2020 nerozhodol o žiadosti o odročenie pojednávania je procesnou vadou, ktorá bráni prijatiu akéhokoľvek meritorneho rozhodnutia, teda aj rozsudku pre zmeškanie (zápisnica o pojednávaní čl. 78). Nie je pritom podstatné, že žiadosť o odročenie podal iba jeden zo žalobcov. Odročiť pojednávanie možno iba ako celok. Týmto procesným postupom došlo k procesnej vade podľa § 420 písm. f/ CSP.

18. Ak je dovolanie dôvodné, dovolací súd napadnuté rozhodnutie zruší (§ 449 ods. 1 CSP). Ak dovolací súd zruší napadnuté rozhodnutie, môže podľa povahy veci vrátiť vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, zastaviť konanie, prípadne postúpiť vec orgánu, do ktorého právomoci patrí (§ 450 CSP). Najvyšší súd v zmysle týchto ustanovení zrušil rozhodnutie odvolacieho súdu a vrátil mu vec na ďalšie konanie.

19. Ak dovolací súd zruší rozhodnutie a ak vráti vec odvolaciemu súdu alebo súdu prvej inštancie na ďalšie konanie, rozhodne tento súd o trovách pôvodného konania a o trovách dovolacieho konania (§ 453 ods. 3 CSP). Ak bolo rozhodnutie zrušené a ak bola vec vrátená na ďalšie konanie a nové rozhodnutie, súd prvej inštancie a odvolací súd sú viazaní právnym názorom dovolacieho súdu (§ 455 CSP).

20. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.